

OKS V

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко А.М. Мартиненко

«29» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки **магістра**

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **014 Середня освіта**

(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльне літературознавство» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта», другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти», 2024 року.

Розробник: Чередник Л. А., доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено:

Гарант освітньої програми

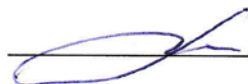

підпис

Світлана Галаур
ПП

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «27» серпня 2024 року № 2

Завідувач кафедри загального мовознавства та іноземних мов

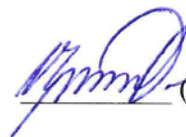
(Алла Болотнікова)

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від « 29 » серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

(Віктор Чернишов)

«29» серпня 2024 року

© Чередник Л.А., 2024 рік

© Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка, 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма здобуття освіти
		денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	обов’язкова
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність 014 «Середня освіта»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		2-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти магістр	Лекції
		16 год.
		Практичні
		14 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		60 год.
Індивідуальна робота:	0 год.	
		Вид контролю:
		диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни обов'язкової підготовки «Порівняльне літературознавство» є ознайомити студентів з основними поняттями порівняльних студій; з'ясувати важливі віхи становлення компаративістики як літературознавчої дисципліни; розкрити провідні напрями сучасних порівняльних досліджень; дати уявлення про світовий літературний процес у єдності універсального і неповторного; навчити здійснювати самостійний аналіз на різних рівнях компаративних спорідненостей і відмінностей.

Завдання дисципліни спрямовані на формування у студентів таких **компетентностей:**

ІК Здатність розв'язувати складні проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК 4 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина.

ЗК 6 Здатність поважати та цінувати власну національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; репрезентувати національну культурну ідентичність, творчо самовиражатися.

ЗК 8 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

СК 10 Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання історії та теорії літератури, еволюції напрямів, жанрів і стилів, а також знання про основних представників вітчизняної та зарубіжної літератури, художні явища, тенденції розвитку літературного процесу, формувати в здобувачів освіти моральні та ціннісні орієнтації, усвідомлення особистих відчуттів, почуттів та емоцій.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, гуманітарного спрямування другого (магістерського) рівня, зокрема такі, як «Літературознавчі студії: теорія та практика».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання базується на програмних результатах навчання відповідно до освітньої програми «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти», а саме:

ПР 3 Розуміти загальні властивості літератури як мистецтва слова та її роль у міжкультурній взаємодії, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 4 Досліджувати та пояснювати зміст і значення літературних текстів, як українських, так і зарубіжних, виявляючи їхні унікальні риси та роль у розвитку літератури.

ПР 12 Управляти освітнім процесом у різних типах закладів освіти, використовувати здобуті лінгвосоціокультурні знання для забезпечення взаємодії з професійними спільнотами, зокрема і міжнародними, на різних рівнях комунікації.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання має бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій відмінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових	Достатній , Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

			практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення	
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими	Середній, що є допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

			дисциплінами.	
35-59	FX	Незадовільно, з можливістю повторного складання екзамену/ заліку.	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

1) Поточний контроль:

- усне опитування;
- обговорення доповідей;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- тестування;
- перевірка виконання завдань у групах;
- аналіз дискусій.

2) Модульний контроль:

- тестування;
- контрольна робота.

3) Підсумковий контроль:

- диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Порівняльне літературознавство як наукова дисципліна

Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу

Предмет і завдання порівняльного літературознавства.

Особливості й теоретичні основні категорії порівняльного методу. Структура літературної компаративістики як науки.

Взаємини компаративістики з іншими галузями: теорією літератури, історією національної і світової літератур, мистецтвознавством, культурологією, постколоніальними студіями.

Пізнавальні функції компаративістики та гуманітарна її роль у сучасному світі.

Українська компаративістика.

Тема 2. Имагологія як галузь компаративістики

Имагологія як галузь компаративістики, проблематика досліджень і категоріальний апарат.

Філософські й психологічні зауваги до розуміння. Національні образи народів у рецепції інших етносів та регіонів, їхня структура та функціонування.

Художній образ чужинця та ідеологізований його стереотип у літературі ХХ ст.: повага до Іншого, етнічна толерантність, діалогічність культур і насторожене бачення один одного крізь призму поляризованих категорій *ми/вони*, *свій/чужий*.

Практичне заняття № 1

Тема 3. Переклад як теоретична проблема

Переклад як форма міжкультурних контактів. Основні категорії й проблеми теорії перекладу: перекладач – текст – реципієнт (комунікативний, семіотичний аспекти проблеми).

Переклад як форма міжлітературних взаємин. Історичні форми і різновиди перекладу: власне переклад, адаптація, переробка, переспів. Критерії точності (ступеня наближення до оригіналу). Буквальний і творчий переклад. Тенденції націоналізації оригіналу і якомога точнішого його відтворення в перекладі.

Роль перекладу у розвитку літератури і міжнаціональних літературних взаємин. Українська школа перекладу: її історія і сучасний стан.

Практичне заняття № 2

Змістовий модуль 2. Генетично-контактний та типологічний рівні порівняльного літературознавства

Тема 4. Порівняльно-історичний підхід до літератури

Типи генетично-контактних зв'язків: зовнішні контакти (особисті стосунки між письменниками, літературні салони, об'єднання тощо) і внутрішні зв'язки (вплив і рецепція). Компоненти процесу творчого спілкування, взаємодія між джерелом творчих імпульсів і естетичним середовищем сприймача. Види рецепції (продовження традицій і новаторське їх оновлення, наслідування і відштовхування, залежність і суперництво, концентрація і розпорошення).

Літературні внутрішньо- і міжнаціональні впливи на рівні окремих творів, творчих індивідуальностей, стильових напрямів, жанрових форм, літературних епох. Опосередковані літературні контакти. Категорія впливу в історичному розрізі: класицистична теорія наслідування; романтичний культ творчої оригінальності; «впливологія» доби позитивізму; концепція психологічного конфлікту між залежністю від традиції і прагненням неповторності («Страх впливу» Г. Блума); постмодерна теорія симулякру та інтертексту.

Практичне заняття № 3

Тема 5. Типологічний підхід до зіставного вивчення національних літератур

Типологічні спільності в розвитку літератур. Виникнення типологічних спільностей (схожостей, збігів, аналогій, подібностей) і їх функціонування. Ступені і форми типологічних спільностей.

Типологія подібностей на тематичному, жанровому, образному, стильовому рівнях.

Труднощі розмежування контактено-генетичних зв'язків і спорідненостей типологічного типу.

Взаємопов'язаність і взаємодія генетико-типологічних зв'язків і типологічних спільностей у розвитку літератури.

Практичне заняття № 4

Тема 6. Типологія літературних стилів і жанрів

Рівень літературних напрямів і стилів. Своєрідність напрямів і стилів у національних літературах і творчості письменників.

«Хвильова» концепція стильової еволюції українського і загальноєвропейського мистецтва (Д. Чижевський). Проблема стильової повноти національного письменства (класичні чи еталонні або ж «повні»/ «неповні» літератури) та асинхронності стильового розвитку різних літератур, які перебувають на неоднакових еволюційних етапах (явище уповільненого і прискореного розвитку та поступового вирівнювання національних стильових систем).

Концепція східного Відродження та Просвітництва («Захід і Схід» М. Конрада).

Стильовий плюралізм у постмодернізмі: заперечення уніфікованого стильового еталона і визнання рівноцінності національних модифікацій стилю («Європейський модернізм чи європейські модернізми?» Т. Гундорової).

Практичне заняття № 5

Тема 7. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці

Концепція інтертекстуальності в сучасному порівняльному літературознавстві.

Стилістичні форми вияву міжтекстуальних зв'язків: аллюзія і ремінісценція, парафраза, цитата, колаж, пастиш, пародія, травестія, жанрова і метрична стилізація тощо.

Постструктуральна концепція інтертекстуальності Ю. Крістевої.

Визначення інтертексту за Р. Бартом.

Типологія Ш. Гривеля: інтертекст (експліцитні та імпліцитні відсилання від одного тексту до іншого; ремінісценції, цитати тощо); контекст (близький і далекий; внутрішній і зовнішній; іншими словами, ситуація, продуктом якої завжди є будь-яке висловлювання); «загальний текст» (усе, що створене у світовій літературі на момент прочитання певного тексту і актуалізовано в пам'яті читача).

Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри.

Практичне заняття № 6

Тема 8. Література в системі мистецтв

Специфічні засоби творення образу в різних мистецтвах.

Структурні й функціональні відмінності образу малярського (статичний, зображальний, має просторові виміри, створює зорове враження), музичного (динамічний, виражальний, має часові виміри, створює слухове враження) і поетичного (має універсальний характер завдяки знаковій природі слова). Словесний образ уявний (позбавлений безпосередньої наочності), неповний (схематичний, за Р. Інгарденом), універсальний (викликає відчуттєві – слухові, зорові, смакові, дотикові, запахові – враження, а також почуттєві та інтелектуальні уявлення, переживання, настрої).

Взаємодія літератури з іншими мистецтвами в історичному розрізі. Митці, що працювали в різних царинах творчості (У. Шекспір, Т. Шевченко, І. Карпенко-Карий, С. Гординський, О. Довженко).

Тема мистецтва і образ митця в літературі (роман «Портрет Доріана Грея» О. Вайльда, п'єса «Чорна Пантера і Білий Ведмідь» В. Винниченка, романи «Чарівна гора» Т. Манна, «Чорний принц», «Море, море» А. Мердок).

Проблема синтезу мистецтв: літературні жанри, які виникли на межі з театром (драма), музикою (романс), малярством (ілюстрація, комікси, зорова поезія), кінематографом (кіноповість).

Живописність і музичність літератури (зорові і музичні образи в символізмі та імпресіонізмі, оптична і звукова метафора у світовій поезії; тичинівський синестетичний кларнетизм), її кінематографічність (зміна близького і крупного планів).

Інтерпретація літературних творів засобами інших мистецтв.

Потреба комплексного мистецтвознавчого дослідження бароко, авангардизму, постмодерну.

Практичне заняття № 7

8. Структура навчальної дисципліни а) для денної форми навчання

1	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
2	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль 1. Порівняльне літературознавство як наукова дисципліна						
Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу.	8	2	-			6
Тема 2. Імагологія як галузь компаративістики.	10	2	2			6
Тема 3. Переклад як теоретична проблема.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	30	6	4			20
Змістовий модуль 2. Генетично-контактний та типологічний рівні порівняльного літературознавства						
Тема 4. Порівняльно-історичний підхід до літератури.	12	2	2			8
Тема 5. Типологічний підхід до зіставного вивчення національних літератур.	12	2	2			8
Тема 6. Типологія літературних стилів і жанрів.	12	2	2			8
Тема 7. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці.	12	2	2			8
Тема 8. Література в системі мистецтв.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10			40
Усього годин	90	16	14			60

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань		Кількість годин для денної форми
	Семінарські заняття не передбачені		

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1	Імагологія як галузь компаративістики 1. Імагологія як галузь компаративістики, проблематика досліджень і категоріальний апарат. 2. Національні образи народів у рецепції інших етносів та регіонів, їхня структура та функціонування. 3. Проблема національного характеру і національний образ світу. 4. Національні стереотипи в дискурсивному висвітленні. 5. Міжкультурна проблематика крізь призму літературного етнообразу. 6. Практичні завдання.	2
2	Переклад як теоретична проблема 1. Основні категорії й проблеми теорії перекладу: перекладач – текст – реципієнт (комунікативний, семіотичний аспекти проблеми). Перекладач як співавтор. 2. Переклад як форма міждисциплінарних взаємин. 3. Історичні форми і різновиди перекладу: власне переклад, адаптація, переробка, переспів. Критерії точності (ступеня наближення до оригіналу). Буквальний і творчий переклад. Тенденції націоналізації оригіналу і якомога точнішого його відтворення в перекладі. 4. Роль перекладу у розвитку літератури і міжнаціональних літературних взаємин. 5. Українська школа перекладу: її історія і сучасний стан. 6. Практичні завдання.	2
3	Порівняльно-історичний підхід до літератури 1. Типи генетично-контактних зв'язків: зовнішні контакти (особисті стосунки між письменниками, літературні салони, об'єднання тощо) і внутрішні зв'язки (вплив і рецепція). 2. Види рецепції (продовження традицій і новаторське їх оновлення, наслідування і відштовхування, залежність і суперництво, концентрація і розпорошення). 3. Літературні внутрішньо- і міжнаціональні впливи на рівні окремих творів, творчих індивідуальностей, стильових напрямів, жанрових форм, літературних епох. 4. Категорія впливу в історичному розрізі: класицистична теорія наслідування; романтичний культ творчої оригінальності; «впливобогія» доби позитивізму; концепція психологічного конфлікту між залежністю від традиції і прагненням неповторності («Страх впливу» Г. Блума); постмодерна теорія симулякру та інтертексту. 5. Практичні завдання.	2
4	Типологічний підхід до зіставного вивчення національних літератур 1. Типологічні спільності в розвитку літератур. Виникнення типологічних спільностей (схожостей, збігів, аналогій, подібностей) і їх функціонування. Ступені і форми типологічних спільностей. 2. Типологія подібностей на тематичному, жанровому,	2

	образному, стильовому рівнях. 3.Труднощі розмежування контактено-генетичних зв'язків і спорідненостей типологічного типу. 4.Взаємопов'язаність і взаємодія генетико-типологічних зв'язків і типологічних спільностей у розвитку літератури. 5. Практичні завдання.	
5	Типологія літературних стилів і жанрів 1. Рівень літературних напрямів і стилів. Своєрідність напрямів і стилів у національних літературах і творчості письменників. 2. Проблема стильової повноти національного письменства. 3. Концепція східного Відродження та Просвітництва («Захід і Схід» М. Конрада). 4.Стильовий плюралізм у постмодернізмі: заперечення уніфікованого стильового еталона і визнання рівноцінності національних модифікацій стилю. 5.Практичні завдання.	2
6	Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці 1. Концепція інтертекстуальності в сучасному порівняльному літературознавстві. Визначення інтертексту за Р. Бартом. 2.Стилістичні форми вияву міжтекстуальних зв'язків: алюзія і ремінісценція, парафраза, цитата, колаж, пастіш, пародія, травестія, жанрова і метрична стилізація тощо. 3. Типологія Ш. Гривеля: інтертекст (експліцитні та імпліцитні відсилання від одного тексту до іншого; ремінісценції, цитати тощо); контекст (близький і далекий; внутрішній і зовнішній; іншими словами, ситуація, продуктом якої завжди є будь-яке висловлювання); «загальний текст» (усе, що створене у світовій літературі на момент прочитання певного тексту і актуалізовано в пам'яті читача). 4. Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри. 5.Практичні завдання.	2
7	Література в системі мистецтв 1. Специфічні засоби творення образу в різних мистецтвах. 2. Особливості словесного образу. 3.Взаємодія літератури з іншими мистецтвами в історичному розрізі. 4.Тема мистецтва і образ митця в літературі (роман «Портрет Доріана Грея» О.Вайльда, п'єса «Чорна Пантера і Білий Ведмідь» В. Винниченка, романи «Чарівна гора» Т. Манна, «Чорний принц», «Море, море» А. Мердок). 5.Проблема синтезу мистецтв: літературні жанри, які виникли на межі з театром (драма), музикою (романс), малярством (ілюстрація, комікси, зорова поезія), кінематографом (кіноповість). 6.Інтерпретація літературних творів засобами інших мистецтв. 7. Практичні завдання.	2
	Усього годин	14

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: засвоїти концептуальні положення і категорії сучасного літературознавства, закономірності розвитку літературного процесу; висвітлити основні закономірності розвитку літературного процесу; навчити аналізувати художній твір з урахуванням досягнень сучасного літературознавства; складати конспекти, аналізувати науково-критичні статті, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання диференційованого заліку за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1	Специфіка компаративних методів дослідження літературного твору.	4
2	Літературна інтермедіальність як поле дослідження багатовекторних зв'язків між видами мистецтва.	4
3	Генологічний рівень компаративістики.	4
4	Взаємини літератури і фольклору в світлі компаративних досліджень.	6
5	Міждисциплінарні перетини в літературах світу.	4
6	Трансплантація і трансформація жанрів у новому середовищі (на матеріалі рубаїв та хоку).	4
7	Теорія міжтекстовості: проблеми меж інтертекстуальності.	6
8	Пародійованість як поле інтелектуальної гри в літературі постмодернізму.	6
9	Переклад у межах порівняльного літературознавства.	6
10	Місце перекладу в компаративних студіях.	6
11	Літературна імагологія як мультидисциплінарна спеціалізація літературної компаративістики.	4
12	Тематичний рівень літературної компаративістики.	6
	Усього годин	60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять та виконанні лабораторних робіт.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Крім того, під час проведення лекцій та практичних занять використовуються проблемно-пошукові методи та інтерактивні методи (робота у групах, дискусійні клуби тощо).

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів з навчальної дисципліни «Порівняльне літературознавство» за видами робіт денна форма навчання

Види робіт/контролю	Перелік тем							
	Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу	Тема 2. Імагологія як галузь компаративістики	Тема 3. Переклад як теоретична проблема	Тема 4. Порівняльно-історичний підхід до літератури	Тема 5. Типологічний підхід до зставного вивчення національних літератур	Тема 6. Типологія літературних стилів і жанрів	Тема 7. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці	Тема 8. Література в системі мистецтв
	Практичне заняття							
		1	2	3	4	5	6	7
Опитування		2	2	2	2	2	2	2
Доповідь		3	3	3	3	3	3	3
Тестування		1	1		1	1		1
Виконання практичних завдань		1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань	1	1	1	1	1	1	1	1

<i>самостійної роботи</i>								
<i>Виконання поточної контрольної роботи</i>			5			5		5
Всього за темами	1	8	13	7	8	13	7	13
Диференційований залік	30							
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100							

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання доповіді

Бали	Критерії оцінювання
3	Студент/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, може самостійно наводити приклади. Питання розкрито повністю, витримано всі структурні елементи доповіді, на рівні аргументація – контраргументація та висновків, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
2	Студент/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, може наводити приклади, але потребує допомоги викладача. Питання розкрито повністю, але є порушення структурних елементів доповіді, на рівні аргументація – контраргументація та висновків, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
1	Студент/ка невпевнено володіє науково-понятійним апаратом, без допомоги викладача не може наводити приклади, плутає філософські категорії під час доповіді та механічно відтворює матеріал без критичного його оцінювання.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
5	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
4	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
3	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
2	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
1	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 10 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2. Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо

		обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	6-10	Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	0-5	Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено до 70 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на семінарських заняттях (усні відповіді на семінарських заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять), виконання контрольних робіт для дистанційної форми навчання – до 70 балів.

Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Чередник Л.А. Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни «Порівняльне літературознавство» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта», другого (магістерського) рівня вищої освіти. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 24 с.
2. Чередник Л.А. Конспект лекцій із дисципліни «Порівняльне літературознавство» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 140 с.

18. Рекомендована літератури

Базова

1. Кустовська І. М. Теорія вітчизняного та світового літературознавства : курс лекцій. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 158 с.
2. Художній переклад в Україні. Історія української літератури: у 12 т. Т. 7: Література 80-90-х років XIX століття. Кн. 2. Київ: Наукова думка, 2021. С. 168-176.
3. Поляруш Н. С. Літературна компаративістика: навчально-методичний посібник. Вінниця, 2022. 160 с.
4. Літературознавчий словник–довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 752 с.
5. Літературознавча енциклопедія : У 2 т. / авт.-уклад. Ковалів Ю. В. Т. 1. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
6. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 634 с.
7. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 432 с.
8. Галич О.А., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. Київ: 2001. 488 с.
9. Shunqing Cao et al. New Perspectives on International Comparative Literature. Cambridge Scholars Publishing, 2023. 238 p.
10. Smethurst P. The postmodern chronotope: reading space and time in contemporary fiction. Amsterdam : Rodopi B. V., 2021. 335 p.

Допоміжна

1. Чередник Л.А. Міжкультурний простір новел кримського періоду Михайла Коцюбинського. *Закарпатські філологічні студії*, 2022 Вип. 23. Т. 2. :Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 233-236.
2. Чередник Л.А. Поетична рецепція біблійних образів у творчості Григорія Сковороди. Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди: колективна монографія / за заг. ред. к. ю. н. Д. С. Луніна. Полтава, 2022. С. 221-230.
3. Кустовська І. М., Янковець О. В. Вивчення сучасного світового літературного процесу в контексті національної самобутності. Видавнича група “Наукові перспективи”. Серія: Наука і техніка сьогодні. 2022. № 11. С. 150–159.

4. Бровко О. Основи компаративістики : навч.-метод. посібник. Луганськ, 2012. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5523/1/O_Brovko_POSIBNYK_GI.pdf
5. Мочернюк Н. Д. Художній простір у контексті інтермедіальності (поезія та образотворче мистецтво). *Питання літературознавства*. 2013. № 87. С. 219–229.
6. Біловус Л. І. Інтертекстуальність як модус новаторства (на матеріалі творчості І. Світличного та В. Стуса) [Текст] : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 - теорія літератури / Л. І. Біловус ; Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка : наук. кер.: Р. Т. Гром'як. Тернопіль, 2003. 172с.
7. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. 832 с.
8. Shunqing Cao et al. *New Perspectives on International Comparative Literature*. Cambridge Scholars Publishing, 2023. 238 p.
9. Smethurst P. *The postmodern chronotope: reading space and time in contemporary fiction*. Amsterdam : Rodopi B. V., 2021. 335 p.
10. *Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide* / Ed. Patricia Waught. New York: Oxford University Press, 2006.
11. Castle, Gregory. *Blackwell Guide to Literary Theory*. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2007.
12. *Literary Theory: An Anthology*. Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2004.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6037>
2. «Наукові записки НаУКМА. Літературознавство». URL: <http://nrplit.ukma.edu.ua/>
3. Сучасні літературознавчі студії. URL: <http://literature-studio.knlu.edu.ua/>